

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 339/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou, Komárňanská 100, Hurbanovo, proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 6C/111/2017-914 zo 14. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu o trovách konania. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia do rozhodnutia o ústavnej sťažnosti.
2. Na okresnom súde bolo vedené konanie o určenie neplatnosti závetu, v ktorom bola sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej. Po meritórnom rozhodnutí priznal krajský súd žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.
3. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 6C/111/2017-865 z 3. januára 2025 priznal žalobcom náhradu trov konania 11 993,57 eur.
4. Proti uzneseniu z 3. januára 2025 sťažovateľka podala sťažnosť, v ktorej namietala výšku priznaných trov vo vzťahu k 15 úkonom právnej služby (náhrada bola priznaná za celkom

29 úkonov právnej služby), a tiež, že ani pri jednom úkone vyšší súdny úradník neodôvodnil účelnosť priznaných trov.

5. Okresný súd napadnutým uznesením zmenil pôvodne priznanú výšku trov a žalobcom priznal náhradu vo výške 10 615,86 eur. Sudca okresného súdu posúdil sťažovateľkou namietané jednotlivé úkony právnej služby tak, že vo vzťahu k šiestim úkonom konštatoval ich neúčelnosť a ich náhradu žalobcom nepriznal, vo vzťahu k piatim úkonom náhradu krátil a námietky sťažovateľky k zvyšným štyrom úkonom vyhodnotil ako nedôvodné. O ďalších trovách, ktoré sťažovateľka samostatne nenamietala, okresný súd konštatoval, že boli vyšším súdnym úradníkom posúdené správne, a keďže sťažovateľka ich osobitne nenamietala, nie je potrebné o nich opakovane rozhodovať.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti konkretizuje 15 úkonov právnej služby (tie, ktoré napadla aj v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, pozn.), za ktoré bola podľa jej názoru priznaná náhrada v nesprávnej výške. Zároveň argumentuje tým, že vyšší súdny úradník pri žiadnom úkone neodôvodnil jeho účelnosť, v dôsledku čoho sťažovateľka stratila možnosť kvalifikovane oponovať. Na podporu svojich tvrdení uvádza v ústavnej sťažnosti viacero rozhodnutí najvyššieho súdu a ústavného súdu.

7. Sťažovateľka sa nedomáha prepočtu trov, ale namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia. Okrem toho kritizuje tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, kde je uvedené, že sťažnosťou nenapadla ďalšie jednotlivé úkony, preto sa nimi okresný súd už nezaoberal. Aj tejto súvislosti tvrdí, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené, pretože ani sudca okresného súdu sa nevysporiadal s argumentáciou týkajúcou sa absencie odôvodnenia účelnosti všetkých trov žalobcov.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

9. Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne preskúmava rozhodnutie všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017).

10. Otázka presnej výšky náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer. Otázka s ústavnoprávnym rozmerom by vo vzťahu k rozhodovaniu o trovách konania mohla vzniknúť

v osobitnej situácii, akou môže byť neodôvodnené úplné odopretie odmeny advokátovi, posudzovanie koncepcnej otázky týkajúcej sa výpočtu náhrady trov konania či posúdenie aplikácie príslušných ustanovení zákona s ohľadom na osobitné okolnosti daného konania a jeho predmetu. Samotné prepočítanie trov v „treťom stupni konania“ však nie je a ani nemôže byť úlohou ústavného súdu (I. ÚS 475/2020, II. ÚS 173/2024).

11. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť žalobcom odmena priznaná, ale len posúdiť, či sťažovateľka dostala od okresného súdu náležitú odpoveď na všetky ňou uplatnené relevantné námietky.

12. Ústavný súd teda skúmal, či sa okresný súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia s uvedenými článkami ústavy, listiny a medzinárodných dohovorov.

13. Ústavný súd po preskúmaní relevantnej časti napadnutého uznesenia o trovách konania konštatuje, že v ňom nevzhladol procesný excés, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania, čo je predpokladom pre možnosť ústavného súdu zasiahnuť do rozhodnutia o trovách konania.

14. Sťažovateľkina výhrada spočíva v tvrdení o porušení jej práv, pokiaľ v napadnutom uznesení, ale aj v uznesení vyššieho súdneho úradníka absentujú dôvody, pre ktoré okresný súd považoval jednotlivé úkony právnej služby za účelne vynaložené. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na to, že už vyšší súdny úradník sa riadne zaoberal žalobcami predloženým vyčíslením trov konania. Špecifikoval, za ktoré úkony právnej služby im patrí náhrada, za ktoré požadovanú náhradu krátil a z akých dôvodov a tiež za ktoré úkony im náhradu vôbec nepriznal. Následne, na podklade sťažnosti sudcu okresného súdu čiastočne vyhovel sťažnosti sťažovateľky a uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenil. I keď je pravdou, že nekonštatoval účelnosť každého jednotlivého úkonu zvlášť, sťažnosťou sťažovateľky sa zaoberal a jej námietky vyhodnotil. Tvrdenie sťažovateľky, že absenciou odôvodnenia účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby jej bola odňatá možnosť účinnej argumentácie, sa javí ako účelová s ohľadom na to, že v prípade 15 úkonov z celkového počtu 29 sťažovateľka argumentovať dokázala a dokonca úspešne.

15. Ústavný súd dodáva, že všeobecnému súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre priznanie náhrady trov ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť. Táto otázka je vecou úvahy (diskrécie) súdu, ktorá však musí byť vždy primerane odôvodnená. Z napadnutého uznesenia sa ústavný súd presvedčil, že okresný súd si túto svoju povinnosť splnil, pretože napriek nespornej stručnosti odôvodnenia namietaného uznesenia je evidentné, že na svoju úlohu nerezignoval a sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka vyhodnotil (porov. III. ÚS 198/2024, III. ÚS 639/2024).

16. Pokiaľ sťažovateľka odkazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 31/2023 zo 16. marca 2023, tak je potrebné uviesť, že v danom prípade bolo rozhodnutím ústavného súdu zrušené uznesenie okresného súdu z dôvodu, že súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa a rozhodnutie odôvodnil iba paušálnymi konštatovaniami.

17. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené nedomnieva, že by napadnuté uznesenie okresného súdu bolo možné kvalifikovať ako nezlučiteľné so základnými právami sťažovateľky zaručenými čl. 20 ods. 1 a 5, čl. 46 ods. 1 ústavy či právom zaručenými čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť

odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2025

Robert Šorl
predseda senátu